

Κυριακή του Ασώτου: Ζωή μακριά από τον Πατέρα

[Ορθοδοξία](#) / [Καινή Διαθήκη](#)

[Γεώργιος Πατρώνος, Ομότιμος Καθηγητής Τμήματος Θεολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών](#)



[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1QfsM7I>]

3. Η τραγική εμπειρία της ζωής «εις χώραν μακράν»

Παραταύτα και ανεξαρτήτως των αιτίων της φυγής, η ζωή «εις χώραν μακράν» της πατρικής οικίας και παρουσίας έχει και την τραγική της όψη. Είναι μια πικρή εμπειρία με φοβερές πολλές φορές συνέπειες. Δεν είναι τόσο η κατασπατάληση της πατρικής «ουσίας», όσο η εμπειρία της νεανικής ασωτίας, που μπορεί να καταστρέψει μια ζωή.

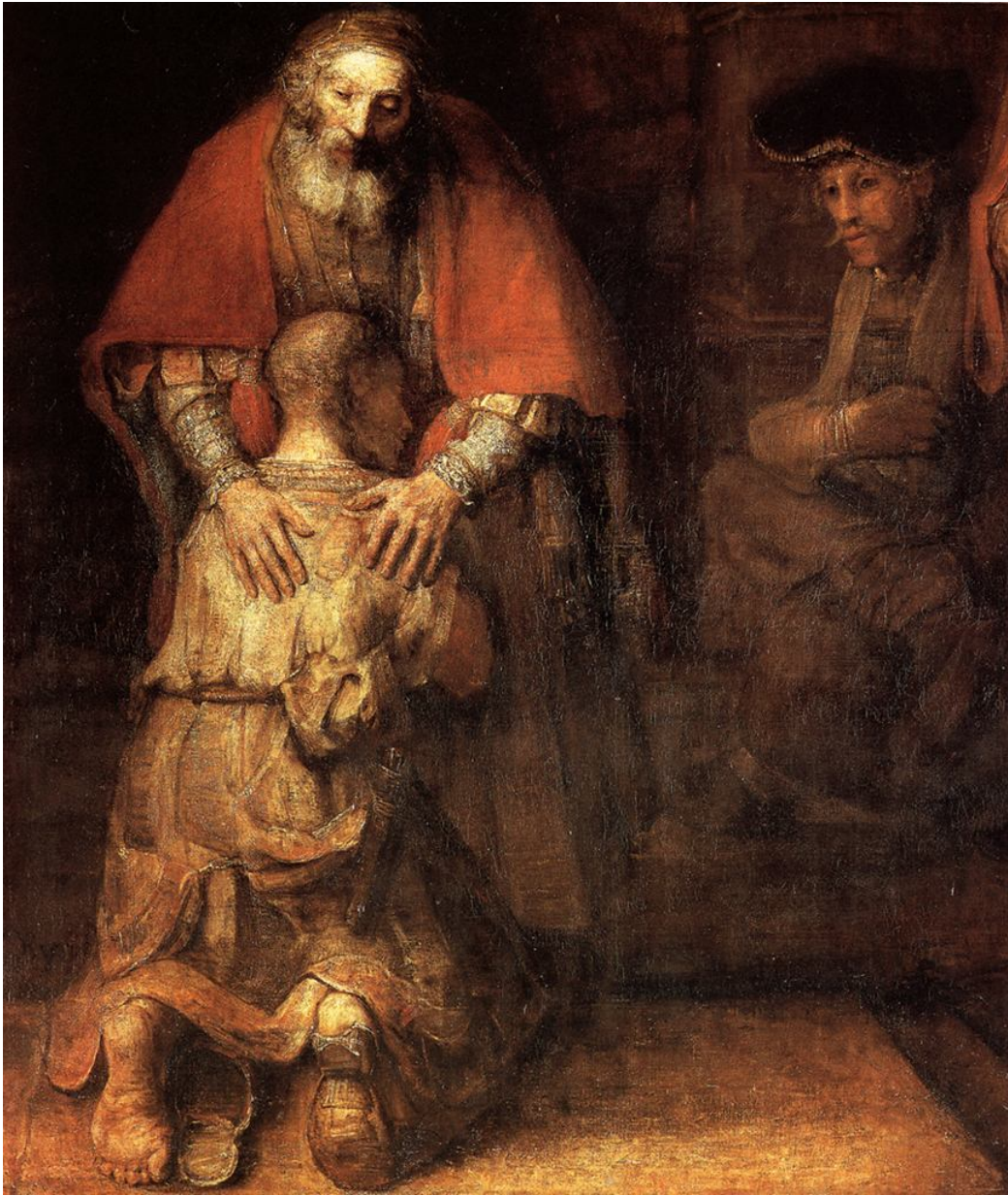
Οι λανθασμένες επιλογές, τα προσωπικά λάθη, είναι μια εμπειρία που βαθαίνουν τη ζωή και μας κάνουν σοφότερους, αν οδηγήσουν στη μετάνοια και στην επιστροφή. Αν όμως επιμείνουμε να ζούμε «εις χώραν μακράν» τότε οι αρνητικές συνέπειες είναι ραγδαίες και καταστροφικές. Η εικόνα του μικρότερου υιού στη χώρα της ασωτίας είναι φριχτή. «Διεσκόρπισε την ουσίαν αυτού ζων ασώτως» και κατά

συνέπεια κινδυνεύει η ζωή του από τον «ισχυρόν λιμόν» που ενέσχυσε. Ξενιτεία δεν σημαίνει πλουτισμός, σημαίνει συνήθως «λιμός» στην πιο ουσιαστική υπαρξιακή έννοια. Βιώνει μια ζωή ατελέσφορη. Χάνει το κύρος και το όνομα που είχε, στερείται τα πάντα και υποδύεται τον χοιροβοσκό. Από κληρονόμος πλουσίου πατέρα επιθυμεί τώρα να γίνει ένας έσχατος μισθωτός. Γυμνός, ασθενής, συντετρημένος και περιφρονημένος, περιφέρει «εις χώραν μακράν» την αποτυχία του και την ασωτία του. Άλλη λύση δεν υπάρχει, ή ο επικείμενος θάνατος ή η επιστροφή.

Η παραβολή καταλήγει στην επιστροφή. Ο λόγος του Θεού ποτέ δεν είναι αρνητικός. Μέσα στα υπαρξιακά και ιστορικά αδιέξοδα προβάλλει η αχτίδα της πατρικής αγάπης. Αυτό είναι το σταθερό σημείο και το σταθερό δεδομένο της παραβολής. Από κει ξεκινάει η έξοδος, παρεμβαίνει η σκληρή εμπειρία της ασωτίας, και προβάλλει ως πρόκληση και πρόσκληση η αναγκαιότητα της επιστροφής. Ποτέ δεν μπορούμε να φαντασθούμε έναν Οδυσσέα που παραμένει παθολογικά στην ιστορική του περιπλάνηση. Η Οδύσεια καταξιώνεται με την επιστροφή του Οδυσσέα στην Ιθάκη του, να καταπολεμήσει ως άνδρας πλέον τους μνηστήρες της γυναίκας του και της βασιλείας του. Ο άσωτος κινδυνεύει με θάνατο αν παραμείνει στην ξένη γη και χώρα, αν δεν επιστρέψει στην οικία του πατρός, στην πατρική αγκάλη.

Η παραβολή καταξιώνει τελικά τον άσωτο υιό. Δεν επαινείται ο πρεσβύτερος για τη στάση του, αλλά ο νεότερος για τις επιλογές του. Και αυτό είναι, πράγματι, ένα θρησκευτικό σκάνδαλο. Η επιβράβευση, ασφαλώς, δεν γίνεται για την επανάστασή του ή για την ασωτία του, αλλά για την μετάνοια και την επιστροφή του. Ο πρεσβύτερος τίθεται υπό κριτική όχι ασφαλώς για τη συνέπεια στις υποχρεώσεις του ή για την πιστότητά του στις οικογενειακές αρχές, αλλά για τη σκληροκαρδία του και για την έλλειψη κατανόησης και αγάπης προς τον αδελφό του.

Γι' αυτό η παραβολή επελέγη από την Εκκλησία να αναγιγνώσκεται κατά την περίοδο αυτή εν όψει της Μεγάλης Τεσσαρακοστής και των γεγονότων του Πάσχα, ως πρόσκληση για μετάνοια και επιστροφή, κατά τον τύπο του ασώτου υιού. Τελικά όλοι μας είμαστε λίγο - πολύ άσωτοι, όλοι μας έχουμε κάνει τις επαναστάσεις μας και τις εξόδους μας, όλοι έχουμε την εμπειρία της προσωπικής πνευματικής μας περιπέτειας. Αυτό είναι δεδομένο. Το ζητούμενο είναι αν θα επιστρέψουμε και πάλι στη δικιά μας Ιθάκη και στη δική μας πατρογονική χώρα.



Επίλογος

Στην παραβολή του Κυρίου δεν αποσιωπάται, και αυτό ας το επισημάνουμε κάποια φορά, και να τονίσουμε μια σκληρή και ανομολόγητη πραγματικότητα, ότι δηλαδή ο άσωτος υιός δεν είναι πάντα το παιδί κάποιας διαλυμένης οικογένειας ή οικογένειας χαμηλής οικονομικής και κοινωνικής τάξης. Οι άσωτοι δεν είναι πάντοτε περιθωριακά παιδιά ή αλητάκια της φτωχογειτονιάς. Μπορεί να είναι και γόνιοι αριστοκρατικών οικογενειών ή παιδιά θρησκευτικών και ενάρετων γονέων. Όπως συμβαίνει με την περίπτωση του ασώτου της παραβολής. Θα ήταν υποκρισία εάν πιστεύουμε το αντίθετο. Η κοινωνία μας ιδιαίτερα κραυγάζει για τις περιπτώσεις αυτές. Η ασωτία είναι σήμερα φαινόμενο μάλλον της υψηλής κοινωνίας, παρά των χαμηλών στρωμάτων, που τα παιδιά αυτά εργάζονται σκληρά για την επιβίωσή τους.

Ένα άλλο σημαντικό δίδαγμα που βγαίνει από την παραβολή αυτή είναι, ότι το ενδιαφέρον τελικά δεν επικεντρώνεται ούτε στην αποστασία ούτε στη μετάνοια και επιστροφή του ασώτου. Το μεγάλο μήνυμα βρίσκεται στο γεγονός της πατρικής αγάπης και στη δυνατότητα επιστροφής, αφού η πατρική οικία παραμένει ακόμη γι' αυτόν ανοιχτή. Η επιστροφή από τη χώρα της ασωτίας, από τη γη της Αιγύπτου και της Φαραωνικής δουλείας, δεν θα είχε νόημα εάν δεν υπήρχε δυνατότητα υποδοχής από τον πατέρα στη γη της Επαγγελίας. Όπως ο παλιός Ισραήλ εξέρχεται από την Αίγυπτο, πορεύεται μέσα στην περιπέτεια και τους πειρασμούς της ερήμου, αλλά υπάρχει η γη της επαγγελίας, έτσι και τώρα ο άσωτος υιός βρίσκει ανοιχτή την είσοδο της πατρικής οικίας. Και αυτό δεν πρέπει να θεωρείται πάντοτε δεδομένο.

Υπάρχει και η άλλη σκληρή πραγματικότητα. Συχνά οι επιστροφές δεν γίνονται αποδεκτές. Η πατρική οικία και αγκάλη είναι ερμητικά κλειστές και η μορφή της ασωτίας κορυφώνεται στην αποπομπή και στην τραγική απόρριψη. Πολλές φορές οι κοινωνίες, ιδιαίτερα οι ενάρετες, είναι κλειστές. Η αγκάλη του πατέρα της παραβολής, όμως, είναι ανοιχτή. Συνεχίζει να αγαπά, ελπίζει και προσμένει. Αυτό είναι το ζητούμενο και το θαυμαστό της παραβολής. Η αγάπη και η κατανόηση του πατέρα είναι πρόσκληση διαρκείας για επιστροφή. Η αγάπη και το έλεος του Θεού είναι από τα μεγάλα δεδομένα της ζωής. Αυτό που αναμένεται πλέον είναι η δικιά μας μετάνοια και επιστροφή.

Πηγή: Γεωργίου Π. Πατρώνου, Ομ. Καθηγητού Θεολογικής Σχολής Παν/μίου Αθηνών, Κήρυγμα και Θεολογία, τ. Β', εκδ. Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος

<http://bitly.com/1OERXyh>